

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Georgikon Campus

Mezőgazdasági mérnök BSc Szak

**A Kaufmann családi gazdaság növénytermesztésének
értékelése**

Belső konzulens:	Dr. Tóth Zoltán Egyetemi docens
Készítette:	Kaufmann Tamás GHEG7N Levelező tagozat
Intézet/Tanszék:	Növénytermesztéstani Tudományok Intézet Agronómia Tanszék Talajtani tanszék

Készthely

2023

Dolgozatom témája a Kaufmann családi gazdaság bemutatása, valamint a gazdaság növénytermesztésének értékelése.

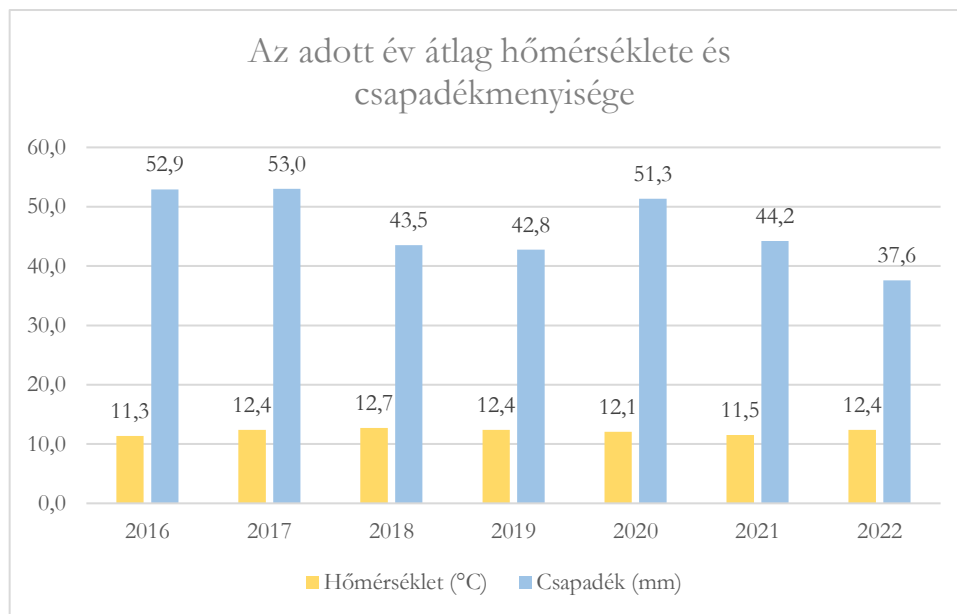
A gazdaságot 1993-ban alapította Kaufmann Henrik. Célja az eddigi munkásságai után való tudás kamatoztatása egy egyéni vállalkozásban. Tapasztalat terén nem volt hiány, mivel a sok átdolgozott év az akkori Állami Gazdaságban, nem múltak el nyomtalanul. A székhely Tolna vármegye, Zomba Községben található. A vármegyeszékhelytől, Szekszárdtól mintegy 19 km-re helyezkedik el. A termőterületek jelentős hányada itt található.

Kezdetben állattenyésztéssel, azon belül háztáji állatokkal foglalkoztak, mivel ezek kereslete visszaesett, növénytermesztésre fektették a hangsúlyt. A gazdaság folyamatos fejlődésen ment keresztül, gyarapodtak a területek és ezzel arányosan a munka mennyisége is nőtt. Az évek múlásával önmaguk fejlesztésével és a termelésben elért sikereken felbuzdulva folytatták a gazdaság területeinek növelését és mezőgazdasági gépek nagyobb léptékű beszerzését, a felmerülő igények figyelembevétele mellett.

A gazdaság központja Zomba, a megművelt területek pedig a település 30 km-es körzetében helyezkednek el. A területek felosztása eléggé felaprózott, az átlag tábla nagyság 3-4 ha. A növénytermesztés terén három kultúrnövény áll a középpontban.

A fő irány a Kaufmann Családi Gazdaság által termesztett iparnövények vizsgálata volt. A 2016-2022-ig terjedő tenyészidőszak adatait dolgoztam fel. Gazdaságunk által termesztett 3 fő növényt elemeztem ki, melyek a következők voltak: őszi búza, kukorica és napraforgó.

Dolgozatomban a vizsgált évek időjárásait mutattam be, melyhez az OVF-meteorológiai állomások adatbázisában található adatokat használtam fel. Vizsgálatom során a 2016-2022-ig terjedő tenyészidőszakban lehullott csapadék-és léghőmérséklet havi eloszlását vettem figyelembe. Az adatokat táblázatba rendeztem majd átlagot vontam, valamint tenyészidőszakokra bontottam a jobb eligazodás érdekében, ennek köszönhetően átláthatóbbak a termés mennyiségét befolyásoló éghajlati tényezők.

10.Ábra:4év átlag hőmérséklet és csapadékek diagramja

A vizsgálat során kapott eredmények és azok kiértékelése az egyes növényeknél:

Az őszi búza előveteményei és termésátlagai:

A termésmennyiséget nagyban befolyásolja az elővetemény. Az őszi búza előveteményei a gazdaság területein a kukorica illetve a napraforgó. Vizsgálataim során megállapítottam, hogy a napraforgó, mint elővetemény az elmúlt 6 év során sokkal jobb termésátlagot adott, mint a kukorica. Az átlagtermés, napraforgó elővetemény után 6,9 t/ha, míg a kukorica után termesztett őszi búza 6,7 t/ha produkált. A táblázatban szemléltetni szeretném az elővetemény utáni termésátlagokat évekre levetítve.

Táblázat Az őszi búza előveteményei utáni termésátlagok évjáratokra kivetítve

Növény	Elővetemény	Évjárat	t/ha
Őszi búza	Kukorica	2016/2017	7,2
		2017/2018	7,4
		2018/2019	6,7
		2019/2020	6,5
		2020/2021	6,6
		2021/2022	6,1
	Napraforgó	2016/2017	7,6
		2017/2018	7,7
		2018/2019	6,8
		2019/2020	6,7
		2020/2021	6,5
		2021/2022	6,3

A kukorica előveteményei és termésátlagai:

A kukorica előveteményei rendkívül nagy hatással vannak az adott tenyészidőszak termésátlagára. A gazdaság területein a kukoricát önmaga után egyszer vetjük vissza, így saját maga is belekerül az elővetemények közé, az őszi búza, illetve a napraforgó mellé. A legjobb előveteménynek az őszi búza bizonyult, mivel a 2017-2018-as tenyészidőszakban a 13,2 t/ha termésmennyiséget is meghaladta.

A vizsgált évek alapján az elővetemények után, az őszi búza átlaga volt a legmagasabb, ami elérte a 10t/ha termésmennyiséget, majd ezt követte a napraforgó, ami 9,5t/ha volt, majd végső soron az önmaga után vetett kukorica termésmennyisége 9,3 t/ha-ral zárta a sort. Táblázatba foglaltam a kukorica előveteményeit és az adott évre vonatkozó termésátlagokat. (7. Táblázat)

Táblázat A kukorica előveteményei utáni termésátlagok évjáratokra kivetítve

Növény	Elővetemény	Évjárat	t/ha
Kukorica	Kukorica	2016/2017	10,2
		2017/2018	11,5
		2018/2019	11,6
		2019/2020	11,2
		2020/2021	6,3
		2021/2022	5,5
	Őszi búza	2016/2017	11,6
		2017/2018	13,2
		2018/2019	12,8
		2019/2020	11,6
		2020/2021	6,7
		2021/2022	6,3
	Napraforgó	2016/2017	11,1
		2017/2018	12,7
		2018/2019	11,2
		2019/2020	10,2
		2020/2021	6,1
		2021/2022	5,9

A vizsgált évek időjárása

A napraforgó előveteményei és termésátlagai:

A legjobb előveteménynek a kukorica bizonyult, mivel a vizsgált évek termésmennyisége meghaladta a 3,7 t/ha termésátlagot. A legkiemelkedőbb termést 2018-2019 évben sikerült betakarítani, ugyanis a termés mennyiség elérte a 3,9 t/ha, ennek előveteménye pedig a kukorica volt. A napraforgó másik előveteménye volt az őszi búza, a hat év adatai szerint nem sokkal maradt

alul a kukoricával szemben, mivel itt az átlagos termés 3,5 t/ha volt. Táblázatba rendeztem a napraforgó előveteményei utáni éves termésátlagot. (9. Táblázat)

Táblázat A napraforgó előveteményei utáni termésátlagok évjáratokra kivetítve

Növény	Elővetemény	Évjárat	t/ha
Napraforgó	Kukorica	2016/2017	3,8
		2017/2018	3,6
		2018/2019	3,9
		2019/2020	3,6
		2020/2021	3,9
		2021/2022	3,5
	Őszi búza	2016/2017	3,7
		2017/2018	3,5
		2018/2019	3,8
		2019/2020	3,4
		2020/2021	3,7
		2021/2022	3,3

Az általam választott téma nagyon közel áll hozzám, hiszen a saját családi gazdaságunkat szerettem volna bemutatni, ezért választottam szakdolgozatom témájának. Bővebb betekintést szerettem volna adni a családi gazdaságunkba és bemutatni, hogy hogyan zajlik egy Tolna vármegyei településen a növénytermesztés.

A felhasznált adatokat a Kaufmann családi gazdaság biztosította számomra. Szakdolgozatom három fő takarmánynövény köré építettem, ezek azok a növények, amelyeket a legnagyobb mennyiségben termesztünk. Így a középpontba az őszi búza, a kukorica és a napraforgó került. Vizsgálataim hat tenyészidőszakban végeztem, ami a 2016-2022-ig terjedő tenyészidőszakok voltak.

Leginkább arra fektettem a hangsúlyt, hogy mik voltak a tenyészidőszakokat befolyásoló tényezők. A vizsgált befolyásoló tényezők az éjárathatás, a tápanyagutánpótlás és az elővetemény-hatás volt. A különböző tenyészidőszakokban, különböző növényeket és az ezeket befolyásoló tényezőket vizsgáltam. Megállapítottam, hogy milyen hatással volt a hőmérséklet, a csapadék és a talaj minősége az adott év során betakarított termésmennyiségére.